

דף פח.

עין משפט א.

י"ד סימן רכב פ"א

א. המודר הנאה מחמיו, והוא רוצה לתת לבתו כסף כדי שתהיה נהנית בהם ומוציאה אותם לצרכיה, הרי נותן לה ואומר לה, הרי מעות הללו נתונים לך במתנה ובלבד שלא יהיה לבעליך רשות בהם אלא יהיו למה שאת נותנת לתוך פיך או למה שתלבשי, ולא קנה אותם הבעל, ומותר הבעל בהם.¹

ו"א דאפי' אמר על מנת שאין לבעליך רשות בהם ומה שתרצי תעשי בהם ג"כ קנה הבעל ואסור בהם.²

עין משפט ב.

אה"ע סימן פה פ"א

יח. התנה הנותן מתנה לאשה ע"מ שאין לבעל רשות בה קנה הבעל³ כנ"מ ואוכל פירות, אבל אמר⁴ ע"מ שתלבשי בהם במעות אלו או ע"מ שתעשי מה שתרצי בהם בלא רשות בעליך, הרי זה מועיל ואין לבעל בהם פירות.

הגה: יט. התנה אביה⁵ במתנה שרוצה לתת לה באחד הדרכים הנ"ל שאין לבעל כלום ומת האב, נתבטלה המתנה וזכה בה הבעל כנ"מ מצד ירושה.

1. ממשנה נדרים פ"ח ע"א, ודוקא שלא נותן לה כסף זה למזונות דאם נותן לה למזונות א"צ לומר לה כלום, וכמו בסי' רכ"א סעיף ב', כ"כ הר"ן. ואחרי שהבעל לא קנה אותם הוי של האשה ואז מותר לחתנו ליהנות מהם.

2. טור בשם הרא"ש והתוס' בפ"ק דקידושין דף כ"ג ע"א, והראב"ד בהשגותיו פסק כרב, ודלא כרמב"ם בפ"ז מנדרים דפסק כשמואל.

3. במשנה נדרים דף פ"ח כר"מ.

4. היינו אף לרב דבעינן שיחד לדבר מסויים, ועיין בח"מ ס"ק כ"ו חילוקי דינים ושיטות בדין זה.

5. הרמב"ן בתשובה סי' ק"נ.

דף פח:

עין משפט א.

או"ח סימן שסו סעיף ט

ט. יב. אם אחד מבני החצר רוצה ליתן פת בשביל כלם^ב מועיל, ובלבד שיזכנו להם ע"י אחר^ל, וכשזוכה בו לאחרים צריך להגביהו מן הקרקע טפה^מ, וצריך לזכות לכל בני החצר או המבוי, ולכל מי שיתווסף^נ מיום זה ואילך.

וי"א אף שלא יזכה בפירוש למי שיתווסף עליהם, לב בית דין מתנה עליהם^ס, מ"מ אם נתווספו דיירים לאחר שנתמעט הערוב מן השיעור צריך להוסיף מחמתן שבשבילם הוי תחלת ערוב.

עין משפט ב.ג.

או"ח סימן שסו סעיף י

י. יג. כשמזכה להם ע"י אחר, לא יזכה להם ע"י בנו ובתו הקטנים^ע אפי' אם אינם סמוכים על שלחנו, ולא ע"י עבדו ושפחתו הכנענים^פ, אבל מזכה להם ע"י בנו ובתו הגדולים אפי' שהם סמוכין על שלחנו^צ, וכן ע"י עבדו ושפחתו העברים אפי' הם קטנים שאין ידם ממש כידו

כ. אפי' שלא בפניהם.

ל. שע"י עצמו כל זמן שלא יצא מרשותו אינו יכול לזכות להם, והיינו שיאמר לאחר קבל פת זו וזכה בה לכל בני החצר, והמקבל יחשוב בהגבתו בשביל כולם, ואפי' שהם לא עשוהו שליח לזה, דזכין לאדם שלא בפניו והוא כשלוחן. מ"ב אות נ'.

מ. וְאִפִּי לְדַעַת הַסּוֹבְרִים בְּחוּ"מ ס' קצ"ח סעיף ד' ברמ"א דאינו מועיל לקנות פחות מג' טפחים בהגבהה, כאן בערוב הקלו ומספיק בטפח. ואם הניחו הנותן ליד המקבל באויר, צריך ג"כ להגביהו טפה, ט"ז.

נ. וכשהוא מתכוון מתחילה עליהם מועיל שהרי ב' סעודות מספיק אפי' לאלף איש כמ"ש בסי' שס"ח ג'.

ס. והטעם מאחר שאנו נוהגים להניח הערוב על כל השנה מסתמא אנו מכוונים גם על האנשים שמתווספים במשך השנה. מ"ב אות נ"ג מב"י.

ע. כיון שידן כידו, וא"כ לא יצא הדבר מרשותו.

פ. ג"כ שיד עבד כיד רבו ולא יצא מרשותו.

צ. הגם שמציאתן לאביהם כמבואר בח"מ ס' ע"ר, זה אינו אלא משום איבה, אבל כאן שרוצה האב לזכות לאחרים יש להם יד בפני עצמן.

כמו בבניו הקטנים ^ק.

כמ"כ מזכה להם ע"י אשתו אע"פ שהוא מעלה לה מזונות ^ר, ואפי' אין לה בית בחצר.

וי"א דאינו מזכה ע"י בנו ובתו הסמוכים על שולחנו ^ש אפי' הם גדולים, ולא ע"י בתו אפי' אינה סמוכה על שולחנו כל זמן שלא בגרה שעד אז מציאתה לאביה, ולא ע"י אשתו שמעלה לה מזונות ^ח או אמר לה צאי מעשה ידיך למזונותיך ^א, ואפי' יש לה בית בחצר ^ב, אבל מזכה ע"י בנו שאינו סמוך על שולחנו אפי' הוא קטן ^ג, וע"י בתו שבגרה ואינה סמוכה על שולחנו ^ד, וע"י אשתו שאינו מעלה לה מזונות אפי' אין לה בית בחצר.

ולכתחלה טוב לחוש לדברי שניהם היכא דאפשר.

הגה: ובדיעבד סומכין על דברי המקל ^ה בערוב.

הגה: בן נשוי אע"פ שסמוך על שלחן אביו מזכין על ידו אפי' לכתחלה.

הגה: אינו צריך להודיע לאותם שזיכה להם קודם השבת ^ו, אלא אם מודיעם בשבת מותר לטלטל דזכין לאדם שלא בפניו.

^ק בערוב שהוא מדרבנן הקלו בעבדו ושפחתו, אבל בבניו הקטנים לא רצו להקל, מ"ב אות נ"ח.

^ר דאם נותן לה אחר מתנה ע"מ שאין לבעלה רשות בה מועיל הרי שיש לה יד לזכות לעצמה, וא"כ ה"ה לזכות לאחרים.

^ש ס"ל דזה דומה למציאה וכמו שאין להם יד במציאה אין להם יד לזכות לאחרים, וה"ה אשתו דמציאתה לבעלה, ורק במעלה לה מזונות, מ"ב אות ס"א.

^ת שאז מציאתה לבעלה. שם מ"ב אות ס"ד.

^א ומיירי במספיקה למזונות, דאם לא כן אין מציאתה לבעלה.

^ב דהיא אינה צריכה ערוב כלל דנמשכת אחר בעלה. מ"ב אות ס"ו.

^ג כיון דלענין מציאה יש לו יד לזכות לעצמו באינו סמוך, יש לו יד לזכות לאחרים.

^ד היינו דוקא באופן זה, ולא כדעה ראשונה דס"ל דכשבגרה אפי' סמוכה מזכה על ידה, וכן בעל ע"י אשתו, דוקא היכא שאינו מעלה לה מזונות שאז מציאתה לעצמה ולא לבעלה. מ"ב אות ס"ח.

^ה בין בקטן ואינו סמוך, או גדול אפי' סמוך, וכן בעל ע"י אשתו אע"פ שמעלה לה מזונות. מ"ב אות ס"ט.

^ו דזכין לאדם שלא בפניו.

עין משפט ד.

יו"ד פימן רלד פעיף לה

ל.ה. לא. היתה אלמנה בשעת הנדר אינו מופר^ז אע"פ שנישאת קודם שיחול הנדר, וה"ה אם היתה ארוסה בשעה שנדרה וחל הנדר אחר שנישאת לו אינו יכול להפר^ח.

ז. במה שמפר לה אחרי הנישואין. ש"ך ס"ק נ"ג.

ח. כ"כ הר"ן שם, ואין לומר כיון שהיה יכול להפר בשותפות הבעל בעודה ארוסה יכול להפר עכשיו אחרי שנישאת קמ"ל דאינו יכול להפר.